

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Suðurgötu 39
101 Reykjavík

Aðalgötu 23
550 Sauðárkróki

(354) 570 13 00

www.minjastofnun.is

Kennitala: 440113-0280

Ydda arkitektar ehf.
Hjördís Sóley Sigurðardóttir arkitekt
Seljavegi 2, 101 Reykjavík

Reykjavík, 12. júní 2017
Tilvísun: 2599 / 201705-0044

Hringbraut 29, Gamli Garður, deiliskipulag

Í tölvupósti 9. maí 2017 óskar Hjördís Sóley Sigurðardóttir arkitekt eftir álit Minjastofnunar Íslands vegna undirbúnings tillögu að breytingu deiliskipulags á svæði Háskóla Íslands, nánar tiltekið lóð Gamla Garðs við Hringbraut 29. Til grundvallar liggur tillaga Yddu arkitekta sem hlaut 1. verðlaun í samkeppni um hönnun stúdentaíbúða í tengslum við Gamla Garð.

Stúdentagarðurinn við Hringbraut, Gamli Garður, er fyrsta byggingin sem reis á lóð Háskóla Íslands á Melnunum á árunum 1933-34. Sigurður Guðmundsson arkitekt gerði uppdrætti og var stúdentagarðurinn fyrsta opinbera bygging hans í anda funksjónalisma. Form hússins tekur mið að áberandi staðsetningu þess við aðalaðkomuleiðina að háskólasvæðinu frá Hringbraut. Byggingin er áberandi í umhverfi Tjarnarinnar og eitt af helstu kennileitum miðbæjar Reykjavíkur. Hún er hluti af upphaflegu heildarskipulagi háskólalóðarinnar sem Guðjón Samúelsson húsaestari ríkisins mótaði í tengslum við hönnun aðalbyggingar háskólans. Aðalbygging Háskóla Íslands er friðlýst samkvæmt lögum um menningarminjar nr. 80/2012. Tvær aðrar byggingar, Nýi Garður og safnhús Þjóðminjasafnsins, voru hannaðar af Sigurði Guðmundssyni og Eiríki Einarssyni með beinni skírskotun í útlits- og formeinkenni Gamla Garðs með það í huga að tryggja samræma ásjáð háskólahverfisins í borgarmyndinni.

Með fyrirhugaðri uppbyggingu austan við Gamla Garð mun framhlið hússins hverfa að mestu á bak við nýbyggingar. Við það raskast mikilvæg og einstæð skipulagsheild í borgarmynd Reykjavíkur. Þess hefur hingað til verið gætt í skipulagi háskólasvæðisins að nýbyggingar innan marka þess skyggðu ekki á eldri hús og röskuðu ekki þeirri heildarmynd sem mótuð var í upphaflegu skipulagi. Klassískt skipulag Guðjóns Samúelssonar með aðalbyggingu háskólans í öndvegi og byggingum Sigurðar Guðmundssonar við úthorn svæðisins er ein mikilvægasta húsasamstæða íslenskrar byggingarsögu þar sem staðhættir og byggingar mynda tilkomumikla og listrænt mótaða heild. Háskólahverfið á Melnunum tengist jafnframt stofnun íslenskra lýðveldisins á 5. áratug 20. aldar með beinum hætti og sem slíkt hefur það einstakt sögulegt gildi.

Að mati Minjastofnunar felur fyrirhuguð uppbygging íbúða á lóð Gamla Garðs í sér veruleg og neikvæð umhverfisáhrif þar sem listrænt mikilvægri skipulagsheild er raskað með óafturkræfum hætti. Nýbyggingin brýtur upp samstæða götumynd sunnan Hringbrautar og austan Melatorgs þar sem form Gamla Garðs endurspeglast í safnhúsi Þjóðminjasafnsins. Jafnframt rýfur uppbyggingin samhverfa ásjáð háskólahverfisins beggja vegna skeifunnar og raskar þannig mótuðu umhverfi og ásjáð friðlýstrar aðalbyggingar háskólans. Nýbygging austan við Gamla Garð mun jafnframt loka sýn að annarri friðlýsti byggingu, Norræna húsinu, frá enda Bjarkargötu, en úthugsuð sjóntengsl þess við

miðbæinn voru einn af mikilvægustu þáttum í hugmynd arkitektsins Alvars Aalto um staðsetningu hússins. Uppbygging á þessum viðkvæma stað skapar jafnframt óheppilegt fordæmi um þéttingu byggðar á kostnað sameiginlegra umhverfis-gæða sem í þessu tilviki felast í einstæðu samspili byggingarlistar og opinna almenningssrýma á einum mikilvægasta stað í höfuðborg landsins.

Að ofangreindum ástæðum telur Minjastofnun uppbyggingu stúdentaíbúða á lóð Gamla Garðs að öllu leyti óásættanlega lausn og mælist til þess að íbúðunum verði fundinn annar og heppilegri staður í nágrenni háskólans. Álit stofnunarinnar beinist ekki að vinningstillögu Yddu arkitekta sem slíkri heldur þeim forsendum um byggingarmagn og staðarval sem lágu til grundvallar nýafstaðinni samkeppni.

Virðingarfyllst,
f.h. Minjastofnunar Íslands

Guðný Gerður Gunnarsdóttir
Minjavörður Reykjavíkur og nágrennis

Pétur H. Ármannsson
sviðsstjóri umhverfis og skipulags

Afrit í tölvupósti :

Hjördís Sóley Sigurðardóttir (hjordis@yddi.is)

Björn Axelsson skipulagsfulltrúi (bjorn.axelsson@reykjavik.is)

Jón Atli Benediktsson rektor Háskóla Íslands (benedikt@hi.is)

Borgarsögusafn Reykjavíkur (minjavarsla@reykjavik.is)

Umhverfis- og skipulagssvið Reykjavíkur (skipulag@reykjavik.is)

Ákvarðanir Minjastofnunar Íslands sem byggja á lögum um menningarminjar nr. 80/2012, gr. 29., 30., 31., 32., 33., 34. og 35. eru kærarlegar til æðra stjórnvalds, þ.e. mennta- og menningarmálaráðuneytis. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin. Skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.